

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mikael Ruuhonen

Suomen ja Iso-Britannian välinen kauppa Brexitin jälkeen

Liiketalous
2020

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Mikael Ruohonen
Opinnäytetyön nimi	Suomen ja Iso-Britannian välinen kauppa Brexitin jälkeen
Vuosi	2020
Kieli	suomi
Sivumäärä	38 + 1 liite
Ohjaaja	Timo Malin

Opinnäytetyössäni halusin selvittää, miten ero Euroopan unionista vaikuttaa jatkossa kaupankäyntiin suomalaisten yritysten näkökulmasta brittiläisten yritysten kanssa ja heidän markkina-alueellaan. Tarkoitus oli ymmärtää mitkä asiat ovat muuttuneet tai tulevat muuttumaan, ja mitkä ovat niiden vaikutukset kaupankäyntiin kohdemaan kanssa. Opinnäytetyöni on ajankohtainen, koska neuvottelut tulevaisuudesta olivat vielä käynnissä työn teko hetkellä ja saatiin päättymään loppuvaiheessa. Halusin tällä opinnäytetyölläni selvittää, kuinka Brexit on jo vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan suomalaisiin yrityksiin tulevaisuudessa tehtäessä kauppaa Iso-Britannian markkinoilla.

Opinnäytetyöni on kvalitatiivinen ja se perustuu teoriaosuudesta ja empiirisestä osuudesta, jossa hyödynsin asiantuntijahaastatteluja. Teoreettinen viitekehys sisältää kolme pääotsikkoa: Kansainvälinen kauppa Iso-Britannian näkökulmasta, Suomen ja Iso-Britannian välinen kauppa ennen Brexitiä ja Brexit ja sen välittömät vaikutukset Suomen ja Ison-Britannian kaupankäyntiin. Teoriaosuudessa olen hyödyntänyt jo valmiiksi kirjoitettua materiaalia ja sähköisiä artikkeleita. Haastatteluita sain viisi kappaletta, ja jokaisella haastateltavallani oli vankka kokemus kaupankäynnistä Britanniaan.

Tutkimustulosten perusteella kaupankäynti maiden välillä tulee muuttumaan, ja Brexit ei pelkästään vaikuta taloudellisesti yrityksiin, vaan myös poliittisesti lähes koko maailmaan. Kaupankäynti tulee olemaan byrokraattisempaa ja tilanne vaatii ketteryyttä yritysmaailmassa. Välit maiden välillä todennäköisesti pysyy hyvinä, mutta kaupankäynti voi hiipua muutamaksi vuodeksi. EU ja Britannia saivat neuvoteltua kauppasopimukset, mutta aika näyttää kuinka kaupankäynti jatkuu maiden välillä.

ABSTRACT

Author	Mikael Ruohonen
Title	International trade between Finland and Great Britain
Year	2020
Language	Finnish
Pages	38 + 1 attachment
Name of Supervisor	Timo Malin

The aim of the thesis was to research how Brexit will affect Finnish companies as they do business with the British companies in their market. The objective of the thesis was to understand what things have changed or will change and what kind of impact have they had and will have for international trade with the target countries from the perspective of the Finnish companies. The thesis is topical because the negotiations were ongoing as I started writing and they were done by the time the thesis was completed. The target of the thesis was to understand how Brexit has affected and will affect companies in the future as they do business in British market.

The thesis is qualitative and is based on the theoretical and empirical sections of, in which I used the interviews with the professionals. The theoretical frame consists of three main headlines: Great Britain's perspective of the international trade, international trade between Finland and Great Britain before Brexit and the direct effects of the Brexit in the international trade between Finland and the Great Britain. The theory part was compiled from already written material and electronic articles. I held five interviews with the professionals and they all had a strong background with international trade in the B markets.

With the conclusions of the thesis international trade will change, and Brexit does not only affect economically to companies, but also politically almost all around the world. The Trade will be more byrocratical and the situation will require agility in corporate life. The relationship between these two countries will most likely stay good, but the trade might suffer and slow down for few years. The EU and Britain finally made progress with the negotiations and have made a trade deal, but only time will tell how the international trade will continue between the two countries.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	4
1.1	Opinnäytetyöni.....	4
1.2	Euroopan unioni.....	4
1.3	Brexit käsitteenä.....	4
1.4	Opinnäytetyön rakenne	5
1.5	Tutkimuksen tavoite.....	5
1.6	Tutkimusongelman määrittäminen ja tutkimuskysymykset.....	6
2	KANSAINVÄLINEN KAUPPA ISO-BRITANNIAN NÄKÖKULMASTA .	7
2.1	Iso-Britannian kaupankäynnin historiaa	8
2.2	Iso-Britannian kaupankäynnin nykyhetki	8
3	SUOMEN JA ISO-BRITANNIAN VÄLINEN KAUPPA ENNEN BREXITTÄ.....	10
3.1	Vienti ja tuonti	10
3.2	Hyödyt Euroopan unionista	10
3.3	Suomen ja Iso-Britannian välisen kaupankäynnin kulttuuri.....	11
4	BREXIT JA SEN VÄLITTÖMÄT VAIKUTUKSET SUOMEN JA ISO- BRITANNIAN VÄLISEEN KAUPANKÄYNTIIN	12
4.1	Vienti ja tuonti	12
4.2	Brexitin merkitys talouteen.....	12
4.3	S.W.O.T. - analyysi Brexitistä molempien maiden näkökulmasta	13
4.3.1	VAHVUUDET.....	13
4.3.2	HEIKKOUEDET	14
4.3.3	MAHDOLLISUUDET.....	15
4.3.4	UHAT.....	15
4.4	Brexitin vaikutukset Suomeen ja Suomalaisiin yrityksiin	16
4.5	Brexitin voittajat ja häviäjät.....	17

4.6	Tuleva suhde Suomen ja Iso-Britannian kaupankäynnille.....	18
5	EMPIIRINEN TUTKIMUS	20
5.1	Tutkimusmenetelmät.....	20
5.2	Aineiston analyysimenetelmä teemoittelu	22
5.3	Teoreettinen viitekehys.....	22
5.4	Haastattelut	23
6	TUTKIMUSTULOKSET	25
6.1	Teema 1: Kova vai pehmeä Brexit.....	25
6.2	Teema 2: Epävarmuus.....	27
6.3	Teema 3: Vanhanaikaisuus	29
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	34
7.1	Johtopäätökset ja analysointi	34
7.2	Brexit sopimus 1.1.2021	36
7.3	Teoria ja tulokset.....	36
7.4	Tutkimuksen Luotettavuus.....	37
7.5	Pohdinta ja itsearviointi	38
	LÄHTEET.....	39

LIITTEET**LIITE 1. Haastattelulomake**

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyöni

Tämän opinnäytetyön tavoite on tutkia Brexitin vaikutuksia Suomen ja Britannian väliseen kaupankäyntiin. Rajaan opinnäytetyöni fokuksessa olevan kauppalueen luonnollisen saarialueen rajoihin, johon kuuluu Ison-Britannian saari, sekä Pohjois-Irlanti. Opinnäytetyössäni mainitaan myös Yhdistynyt Kuningaskunta lyhennettynä UK, johon Iso-Britannia kuuluu. Työ on tehty ennen neuvoteltujen sopimusten julkaisemista, joten en voi täydellisesti tietää sitä, kuinka maiden välinen kaupankäynti tulee jatkossa tapahtumaan. Johdannossa käymme pikaisesti läpi EU:n historiaa ja sen merkitystä, Brexitin käsitteenä (lyhenne sanoista British exit from the EU), sekä opinnäytetyön rakenteen.

1.2 Euroopan unioni

Toisen maailmansodan jälkeen haluttiin yhdistää EU-maiden välinen kauppa lähemmäksi, ja myös samalla lopettaa naapurimaiden väliset sodat. Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (EHTY) perustettiin vuonna 1950. Perustajamaat olivat Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska ja Saksa. (Euroopan Unioni 2020a). Vuosien varrella tästä syntyi ja muokkaantui EU, jonka tunnemme tänä päivänä.

Euroopan Unioniin kuuluu nykyään 28 jäsenmaata. Tarkoitus on muodostaa taloudellinen ja poliittinen liitto, johon voi liittyä kaikki EU:n sisällä olevat maat, jotka täydentävät jäsenvaltiolle annetut demokraattiset ja taloudelliset kriteerit. Itse termi Euroopan unioni otettiin käyttöön vuonna 1993, Maastrichtin sopimuksen myötä. (Eduskunta 2020).

1.3 Brexit käsitteenä

Kansanäänestys Ison-Britannian EU-jäsenyydestä järjestettiin 23.6.2016. Äänestyksessä eroa kannatti 51,9 % ja EU:ssa pysymistä äänesti 48,1 %. Ison-Britannian hallitus jätti eroanomuksen EU:sta 29.3.2017. (Eduskunta 2017).

Ero EU:sta tuli voimaan 1.2.2020 Britannian parlamentin tehtyä asiasta päätöksen. Eron myötä alkoi siirtymäkausi 2020 loppuun mennessä, jonka aikana neuvotellaan tulevasta. Siirtymäkauden jälkeen Britannia menettää kaikki jäsenvaltion oikeudet ja velvollisuudet. Erosopimus purkaa kaikki suhteet UK:n ja EU:n välillä. Uudet suhteet on tuleva neuvoteltava siirtymäkauden – eli vuoden 2020 aikana. UK selkeästi haluaa etäisemmät suhteet EU:n kanssa ja tuleva neuvottelu aika on tiukka. Joillakin aloilla tiukan aikataulun takia voidaan päätyä sopimuksettomaan päätökseen. Yritysten on syytä huomioida tämä. (Valtioneuvoston kanslia 2020).

Britannian eroaminen EU:sta on sekä symbolisesti että ekonomisesti kaikille osapuolille hankala. Opinnäytetyössäni minua kiinnostaakin haastatella eri alojen asiantuntijoita, ja ymmärtää miten muuttuva kaupankäynti näkyy päivittäisessä yritystoiminnassa, ja miten asiantuntijat kokevat ja mieltävät tulevaisuuden kaupankäynnin Britanniassa olevien asukkaiden ja yritysten kanssa.

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyöni rajautuu kolmeen osioon: Johdanto, teoria ja empiirinen osio. Tutkimus alkaa johdannosta, jossa käydään läpi tavoitteet ja tausta. Sen jälkeen tulee teoriaosuus, jonka pohjalta tulevat haastattelukysymykset ja lopuksi empiirinen osuus sekä tutkimuksen yhteenveto. Tutkimukseni on kvalitatiivinen, ja sen suorittamiseen aion hyödyntää viittä eri asiantuntijahaastateltavaa. Haastattelut tulen suorittamaan eri alojen asiantuntijoiden kanssa, joilla on vankka kokemus kaupankäynnistä Iso-Britanniaan.

1.5 Tutkimuksen tavoite

Olen ollut aina kiinnostunut Iso-Britanniasta ja UK:n saarivaltioista, joten aihe oli minulle entuudestaan tuttu. Minua on myös kiinnostanut seurata Brexit tilannetta ja neuvotteluja, joten koin aiheen todella helpoksi valinnaksi. Tutkimukseni tavoite on saada lisätietoa Brexitistä ja sen vaikutuksista suomalaisten yritysten, sekä koko muun maailman kannalta. Tavoitteena olisi myös saada tehtyä tutkimus, jota voisin hyödyntää mahdollisissa jatkokoulutuksissani.

1.6 Tutkimusongelman määrittäminen ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyössäni tutkin EU:sta eroamisen merkityksiä Suomen ja Iso-Britannian kaupankäyntiin. Emme tutki tiettyä alaa, vaan Brexitin vaikutuksia kokonaisuutena suomalaisten yritysten näkökulmasta, käydessä kauppaa Britannian markkinoilla.

Opinnäytetyössäni haluan saada selvityksen seuraaviin kysymyksiin:

- Miten Brexit vaikuttaa/tulee vaikuttamaan kansainvälisessä kaupassa Suomesta Iso-Britanniaan suomalaisten yritysten kannalta?
- Miten Brexit tulee vaikuttamaan vientiin ja tuontiin, suomalaisten yritysten kannalta?
- Voivatko tietyt alat hyötyä Brexitistä Suomessa?

2 KANSAINVÄLINEN KAUPPA ISO-BRITANNIAN NÄKÖKULMASTA

UK:n osallistuminen kansainvälisille markkinoille perustuu yhä enemmän sen suhteellisen ammattitaitoiseen työvoimaan, kauppaystävällisiin lakeihin ja sijaintiin. Kun UK on taloudellisesti suhteellisen pieni, sen tarvitsee päästä käsiksi niin vientiin kuin tuontiinkin. UK on palveluiden ja hienostuneiden tuotteiden nettoviejä. Rahoitus, IT ja media palvelut, sekä autot ja lääketeollisuuden tuotteet ovat UK:n viennin kulmakivet. (Dhingra, Ottaviano, Rappoport, Sampson, & Thomas 2017).

UK:n pää vientikumppanit ovat USA, Saksa, Hollanti, Ranska ja Irlanti. Sen suurimmat tavarantoimittajat ovat Saksa, Kiina, USA, Hollanti ja Ranska. Valtiolla on rakenteellinen kauppavaje, vaikka heillä on suuri ylijäämä palvelualalla. WTO:n keräämien tietojen mukaan vuonna 2018 UK:n tuotteiden tuonti oli 673,965 miljoonaa puntaa ja vienti oli 480,850 miljoonaa puntaa, kauppavaje 186,838 miljoonaa puntaa, kun taas palvelusektorilla tuonti oli 229,531 miljoonaa puntaa ja vienti 372,745 miljoonaa puntaa. (Santander 2020).

Suurempi kauppa hyödyttää UK:n kuluttajia alhaisempien hintojen ja palveluiden saatavuuden kautta. Samaan aikaan UK:n työntekijät ja yritykset hyötyvät uusista vientimahdollisuuksista, jotka johtavat suurempaan myyntiin ja voittoon, ja täten antaen mahdollisuuden UK:lle erikoistua niihin teollisuuden aloihin, joilla heillä on verrattua parempi mahdollisuus menestyä. (Dhingra ym. 2017).

On selvää sanoa, että UK ei koskaan oikeasti tarttunut unelmaan, joka oli täysin kokonaisvaltainen EU. Kun EEC perustettiin 1957, UK ei liittynyt siihen. 1970 UK lopulta liittyi EU:n riveihin, mutta pysyttäytyi silti etäisenä. UK on myös äänestänyt vastaan tai päättänyt olla laittamatta voimaan EU:n avainjärjestelyjä, kuten valuttaja Schengen-passiton matkustusalueita. (Wallwork 2019, kappale 1).

2.1 Iso-Britannian kaupankäynnin historiaa

1800-luvun loppupuolella Iso-Britannia oli maailman johtava teollisuusmahti, jonka valtakunta yltyi ympäri maailman. Sen tuotantoa oli hiili, rauta ja teräs, joka ylitti kaikkien muiden maiden tuotteet. Britannian laivasto vei kauppatavaraa ympäri maailman ja sen reittejä vartioi sotalaivasto (Royal Navy). Lisäksi Lontoo oli maailman rahoituspääkaupunki ja keskus pankeille, vakuutuksille ja sijoituksille. Poliittisesti myös Britanniasta oli muodostumassa täysin demokraattinen valtio. 1867 jopa raavaalla työmiehellä oli mahdollisuus äänestää. (Johnson 2004, 1).

1900-luvun alkupuolella Britannia alkoi menettää otettaan teollisuusmahtina, vaikka Britannian tuotanto ja tuotteiden vienti ei määrällisesti laskenut. Syy tähän on USA:n ja Saksan kireminen Britannian rinnalle. Molemmat valtiot tuottivat enemmän terästä ja hiiltä, koska heidän luonnonvaransa olivat suuremmat. (Johnson 2004, 9).

2.2 Iso-Britannian kaupankäynnin nykyhetki

Britannian bruttokansantuote supistui vuonna 2019 ensimmäistä kertaa seitsemään vuoteen. Kansantuotetta rasitti teollisuuden ja rakentamisen heikkous. Samalla myös taustalla vaikutti EU-eroamisen epävarmuus, sekä heittelevä kansainvälinen taloustilanne. (Yle 2019).

Vuotta myöhemmin keväällä bruttokansantuote romahti neljänneksen viime vuoteen verrattuna. Tämä romahdus on kolme kertaa suurempi verrattuna vuosien 2008–2009 finanssikriisiin. Tämä on jatkumoa EU:sta eroamiseen, sekä koronapandemiasta aiheutuneisiin pakotteisiin ja rajoituksiin. (Kokkonen 2019).

EU:sta eroaminen vaikuttaa eniten niihin yrityksiin, jotka käyvät kauppaa enimmäkseen EU:n markkina-alueen sisällä. Mikäli yritys haluaa jatkossa käydä kauppaa Britannian kanssa, tulee sen noudattaa tulliselvittelyjä, jotka ovat kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa pakollisia. Tämä tarkoittaa myös sitä, että yritysten täytyy itse selvittää, mitä kaupankäynti EU:n ulkopuolisten maiden kanssa

edellyttää sekä mitä mahdollisia vaatimuksia kolmansien maiden tuotteiden tulee täyttää ennen pääsyä EU:n sisämarkkinoille. (Tulli 2020a).

3 SUOMEN JA ISO-BRITANNIAN VÄLINEN KAUPPA EN- NEN BREXITTIÄ

3.1 Vienti ja tuonti

Vuonna 2019 Suomen vienti Britannian markkinoille oli 2.89 miljardia euroa. Suurimmat vientituotteet Britannian markkinoille Suomesta ovat Paperi ja kartonki tuotteet, mineraali öljyt ja mineraali öljy tuotteet, puu ja puusta saatavat tuotteet kuten hiili sekä koneisto, rauta ja teräs, muovi ja elektroniset tuotteet. (Trading economics 2020a). Tuonti Britannian markkinoilta on yhtä tärkeää kuin vienti ja vuonna 2019 Suomi toi maahan tavaroita 1.89 miljardin euron edestä. Suurimmat tuontituotteet Britannian markkinoilta olivat: ajoneuvot, koneisto, ydinreaktorit, lämmityskattilat, raaka-aineet, farmaseuttituotteet, lääkelaitteet, muovi, sekä virvoitusjuomat ja etikka. (Trading Economics 2020b).

EU:n tulliliitto, joka perustettiin vuonna 1968, helpottaa EU:n sisällä käytävää kaupankäyntiä, yhdenmukaistaa tuontia EU:n ulkopuolelta, sekä suojelee ihmisiä, eläimiä ja ympäristöä. Käytännössä tämä tarkoittaa yhdenmukaista kohtelua EU-maiden tulliviranomaisilta. Tulliviranomaiset käyttävät samoja tariffeja EU:n ulkopuolelta tuotuihin tuotteisiin, eivätkä kanna tulleja jäsenmaiden välillä. Näin ollen Suomen ja Britannian välisessä kaupankäynnissä ei ole ollut tullimaksuja. (Euroopan unioni 2020a).

Tulliviranomaiset tukevat myös poliisia ja maahanmuuttovirastoa esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden sekä terrorismin torjumisessa, kuten huume, ihmiskauppa, aseiden salakuljetus ja väärennettyjen tuotteiden tuomisessa. EU:n tulliviranomaiset myös estävät veropetoksia ja verovilppejä, jotka vaikuttavat huomattavasti julkisiin menoihin tarkoitettuihin verotuloihin. (Euroopan unioni 2020b)

3.2 Hyödyt Euroopan unionista

Britannian ollessa osa EU:ta, oli kaupankäynnissä EU:n säätämät vapaankaupan säännöt. EU:n yrityspolitiikka edistää teollisuus- ja yritystoiminnan kilpailukykyä pyrkien täten luomaan yrityksille suotuisampaa toimintaympäristöä ja lisäämään

talouskasvua sekä työpaikkoja. ”EU:n tavoitteena on poistaa jäljellä olevia kaupan esteitä ja välttää uusien esteiden luomista sisämarkkinoilla. Tähän pyritään edistämällä yrityksille suotuisia ja kuluttajaystävällisiä sisämarkkinoita, jotka perustuvat avoimiin, yksinkertaisiin ja johdonmukaisiin sääntöihin ja vaatimuksiin.” (Euroopan unioni 2018).

EU:n kansalaiset saavat asua, matkustaa, työskennellä, opiskella, viettää eläkepäiviä ja tehdä ostoksia vapaasti EU:n sisällä. EU varmistaa tavaroiden, palveluiden, pääoman ja henkilöiden vapaan liikkuvuuden EU:n sisämarkkinoilla. EU on myös lisäämässä pääomamarkkinaunionia, jonka tarkoitus on helpottaa pk-yritysten rahoituksen saantia. Tavoitteena olisi ottaa käyttöön digitaaliset sisämarkkinat, jotka laatisivat koko EU:n kattavat säännöt televiestintäpalveluille, tekijänoikeuksille ja tietosuojalle. (Euroopan unioni 2019).

3.3 Suomen ja Iso-Britannian välisen kaupankäynnin kulttuuri

Suomen ja Britannian välit ovat aina olleet hyvät, näitä kahta maata yhdistävät samat arvot ja periaatteet sekä halu parantaa kestävästä kehitystä, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatteita ja toimivaa markkinataloutta. Britanniassa asuu noin 20 000 suomalaista, joista suurin osa sijoittuu Lontoon seudulle ja Suomessa asuu noin 5000 Britannialaista. Suomen ja Britannian välinen kaupankäynti oli pitkään samanlaista, ja sitä hallitsi enimmäkseen metsäteollisuus. Nykyään kaupankäynti on kuitenkin erilaista ja suhteet ovat monipuolisemmat. Teknologia ja teollisuustuotteiden lisäksi palvelut ja investoinnin muodostavat suurimman osan maiden välisestä kaupankäynnistä. Britannia on Suomen seitsemänneksi suurin vientimaa.

Suomen valtion käsitys Britanniassa on positiivinen. Britannia tuntee Suomen klassisesta musiikista, design tuotteista, monipuolisesta ja koulutuksesta, hyvästä hallinnosta ja sosiaalisten innovaatioiden kautta. Kuva myös monipuolistuu koko ajan ja yhä useampi Britannian kansalainen tunnistaa Suomen näistä asioista. (Suomi Ulkomailla 2018).

4 BREXIT JA SEN VÄLITTÖMÄT VAIKUTUKSET SUOMEN JA ISO-BRITANNIAN VÄLISEEN KAUPANKÄYNTIIN

Suomen päätavoite Brexitissä on suojella Suomen etuja Euroopan unionin jäsenenä, tarkoittaen sitä, että EU:n yhtenäisyyttä ja sen hyvin toimivia sisämarkkinoita ei vaaranneta. Britannia on ilmoittanut haluavansa poistua tulliliitosta ja yhtenäismarkkinoista, sekä haluavansa käyttää riippumattomia sääntely- ja lainsäädäntövaltuuksia. (Ministry for Foreign Affairs of Finland N.D).

4.1 Vienti ja tuonti

Vientiin tulee tullauksia, kun tavaroita viedään EU-alueen ulkopuolelle. Suomesta vietäessä tavaraa ulkomaille on annettava tullille viennin tullilmoitus. Aineettomia kauppataavaroita ja palveluita ei tarvitse tullata. Vientiin on aikaisemminkin neuvoteltu vastavuoroisia vapaakauppa- tai tullietuuksia, tarkoittaen, että alkuperä tuotteille tulee tullittomuus tai alennettu tullikohtelu. (Tulli 2020b).

Tuontitavarat on tuontitullattava ennen niiden käyttöönottamista tai eteenpäin myyntiä. tullattuihin tavaroihin liittyy verot ja maksut, jotka määräytyvät tullinimikkeen, alkuperän ja tullausarvon perusteella. Aineettomia kauppataavaroita ja palveluita ei tarvitse tullata. (Tulli 2020c)

Britannian ilmoitettua aikovansa erota 2020 alkoi siirtymäkausi, joka jatkuu kyseisen vuoden loppuun. Siirtymäkausi jatkuu nykyisillä säännöillä. Yritysten tulisi varautua siihen, että Britanniasta tulevat tavarat tullataan ja verotetaan 1.1.2021 samalla tavalla, kuten tähän mennessä EU:n ulkopuolelta. (Tulli 2020a).

4.2 Brexitin merkitys talouteen

Punnan arvo on edelleen 10 % alhaisempi, kuin neljä vuotta sitten ennen Brexit äänestystä. Vuonna 2016 kuluttajapuolella Britannian valtiollisten tilastotieteiden mukaan kuluttajahintaindeksi laski 1.5:iin % 1.3:n %. Kauppatase, jolla mitattiin

viennin ja tuonnin välistä eroa, nousi ennätyselliseen 4 miljardin ylijäämään marraskuussa 1,3 miljardin alijäämästä. (Partington 2020)

Viennin ja tuonnin lasku kolmen kuukauden aikana toukokuun 2020 mennessä näkyi suurelta osin palvelukaupassa, joka laski 28,7 miljardilla punnalla. Tavaroiden kauppa näki myös laskua toukokuun 2020 mennessä, 20,3 miljardia ja tuonnissa ja 19,0 miljardia viennissä. Suurin syy nykyisen viennin laskuun on teollisuuden lasku, joka laski 24:a % huhtikuussa 2020. Merkittävin lasku oli kuljetusvälineiden valmistuksessa, joka laski 50 % huhtikuussa 2020. UK:ssa valmistetuista autoista 80 % viedään ulkomaille. (Office for National Statistics 2020).

On selvää sanoa, että UK:n talous on kärsinyt Brexitin myötä. Talous on hidastunut ja monet yritykset ovat vaihtaneet pääkonttoreitaan EU:n sisäpuolelle pois Britanniasta. Epävarmuus hidasti nousua 2015 vuodesta 2,4 % vuoteen 2018 1,4:n %. Hallitus on arvioinut Brexitin laskevan nousua 15 vuoden sisällä 6,7 %. (The Balance 2020).

Brexit tulee myös vaikuttamaan EU:n talouskasvuun. On arvioitu, että Brexit tulee leikkaamaan EU:n pitkään jatkuvaa talouskasvua 1,5 prosentilla. Myös vapaa-kauppasopimus leikkaisi kasvua 0,5 prosentilla. Tällä on myös vaikutus Suomeen ja Suomalaisiin yrityksiin. (Yrittäjät 2018)

4.3 S.W.O.T. - analyysi Brexitistä molempien maiden näkökulmasta

4.3.1 VAHVUUDET

Suvereenisuus

Osana EU:ta UK:lla ei ollut täysi valta ja kontrolli omista rajoistaan. Vaikka UK on silti mukana Natossa, Yhdistyneissä kansakunnissa ja Maailman kauppajärjestössä, eroaminen EU:sta antaa enemmän kontrollia UK:n omaan suvereenisuuteen. (Designorate 2016)

Yrittäjyys

Yrittäjähenkisyys löytää mahdollisuuksia. Aina löytyy voittajia ja häviäjiä epävarmoina taloudellisina aikoina. Yrittäjien mahdollisuuksien maksimointi ja mahdollisuuksien löytäminen voi lisätä yrittäjyyttä ja menestys tarinoita. (Smith 2020)

4.3.2 HEIKKOUEDET

Markkina-alueiden pieneneminen

EU:n jäsenenä UK oli osa yhtä isoa markkina-alueetta. Noin 50 % UK:n viennistä menee EU maihin ja lähtö EU:sta tulee vaikeuttamaan tilannetta. (Designorate 2016).

Joustava liikkuvuus EU maiden välillä

Osana EU:ta opiskelijat ja työntekijät pystyivät liikkumaan vapaasti EU maiden välillä. Tällä on ollut positiivinen vaikutus tutkimustyössä ja innovoinnissa. UK on ollut yksi maailman johtavista innovatiivisista maista. Tämä tulee muuttumaan EU:sta eroamisen myötä. (Designorate 2016).

Epävarmuus Maiden välisessä kaupankäynnissä

Epävarmuus vaikeuttaa päätöksentekoa. Vielä tärkeämpänä seikkana suomalaisen yrityksen omistajana on punnita mahdollisten päätösten riskejä. Rohkeus ei aina tuota haluttua päätöstä. (Smith 2020)

Suomalaisten yritysten vientimahdollisuudet

Lähtö EU:sta heikentäisi suomalaisten yritysten vientimahdollisuuksia. Pk-yritysten tulisi huomioida pidemmissä kauppasopimuksissa Brexitin uhat ja arvioida niiden perusteella, onko sopimus kannattava. (Koskenranta 2016)

Byrokratia vientiin ja tuontiin Suomesta Britanniaan

On selvää, että Britannian erotessa EU:sta tulee Suomesta vientiin ja tuontiin tulee tullaukseen liittyvät paperityötä ja tarkistukset. Tämä asia koskee etenkin aloja, joille ei saada neuvoteltua sopimuksia. (Smith 2020).

4.3.3 MAHDOLLISUUDET

Kustannussäästöjä

EU jäsenenä UK maksoi 13 miljardia puntaa ja sai 3,5 miljardin punnan edestä rahoitusta julkisiin menoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että nettorahoitus on 8,5 miljardia puntaa. (Designorate 2016).

Vähemmän EU säädöksiä

Yksi isoimmista mahdollisuuksista kaupankäynnissä on se, ettei UK:n tarvitse enää noudattaa EU:n 19 000 ohjenuoraa ja säännöstä. Hallitus saa itse luoda omat ohjenuorat ja säännökset kaupankäyntiinsä. (Smith 2020).

4.3.4 UHAT

Tätä ei ole ennen tapahtunut

Brexit päätöksen jälkeen, pörssimarkkinoilla tapahtui suuri lasku. Britannian pankit menettivät 130 miljardin menetyksiä lyhyessä ajassa. Punta otti 10:a % laskun ja on ollut alhaisimmillaan sitten 1985 vuoden jälkeen. Mikään muu valtio ei ole ennen lähtenyt EU:sta, ja pelko huonoista taloudellisista ajoista on Britannian kansalaisten mielessä. (Designorate 2016).

Britannian markkinoiden kuihtuminen

Suurimpia hyötyjä EU:sta Britannialle on ollut suurten yhtiöiden mahdollisuus perustaa tehtaita ja tuotantolinjojaan Britanniaan ja kuljettaa tavaraa vapaasti EU:n sisällä. EU eroamisen myötä tämä asia saattaa muuttua. (Designorate 2016).

Epävarmuus rahoituksessa

Kasvava epävarmuus ja rahoituksen heikentyminen tulee vaikuttamaan myös Suomeen. Ero heikentää paljon talouden mahdollisuuksia ja voi jopa johtaa uuteen talouskriisiin. (Koskenranta 2016)

4.4 Brexitin vaikutukset Suomeen ja Suomalaisiin yrityksiin

Sadat suomalaiset yritykset voivat yllättyä Brexitistä johtuvista tullimaksuista ja ylimääräisestä paperityöstä. Monilla yrityksillä, jotka käyvät kauppaa vain EU:n sisämarkkinoiden sisällä ei ole vielä tarvittavia tullitunnuksia, joita tarvitaan EU:n ulkopuoliseen kauppaan. Suomalaisissa yrityksissä vallitseva epätietoisuus myös lisää varautumista pahimpaan. ”Esimerkiksi hiomatarvikkeita valmistava Mirka on varautunut tappioihin ja liikevaihdon laskuun”. Tavaroiden nopeaan liikkuvuuteen tulee muutoksia ja tämä tuo mukanaan lisäkustannuksia. ”Arvio Mirkan toimitusjohtaja Stefan Sjöberg Uudestakaarlepyystä”. (Harjumaa 2019).

Brexit tuo mukanaan suomalaisille yrityksille tullimaksuja, ilmoituksia, rajaesteitä ja henkilökunnan maahantulon rajoituksia. On selvää, että nykyinen tilanne huononee ja kaupanteko käy hitaammaksi, kustannukset nousevat ja hallinnollinen taakka nousee. Britannian ero EU:sta vaikuttaa myös EU:n talouskasvuun. Suomen näkökulmasta voidaan pitää positiivisena sitä, että Brittien kiinnostus pohjoismaihin on noussut Brexitin myötä. (Yrittäjät 2018).

Britannian eron myötä kärsijöinä suomalaisista yrityksistä ei ole ainoastaan tuotannonalat, joilla on suoraa vientiä Britanniaan, vaan myös alihankkijat, joiden kaupankäynti tulee kärsimään ja vähentymään. Vienti Suomesta Britanniaan keskittyy välituotteisiin. Tämä uhka osoittautuu erityisesti pk-alihankinta yrityksille kohtalokkain seurauksin. Britannian jättäessä EU:n tulee tullit kaupantekoon käytäntöön. Vaikka tulliprosentti itsessään tippuisi nolnaan, syntyy siitä erilaisia väliskustannuksia yrityksille, kuten tuonti-ilmoitukset ja alkuperäisäännökset. (Yrittäjät 2018).

Palvelu alan kaupankäynti ei ota yhtä suuria vaikutteita tavaravientiin nähden. Tähän vaikuttaa todella paljon punnan arvon muutokset. Britannian rahoitusalan aseman heikkeneminen ja epävarmuus lisää suomalaisille kiinteistöalan ostajille hankaluuksia, jotka käyttävät Britannian rahoitusalan palveluita. Palvelualalle on tärkeää, että palvelujen vapaalle liikkuvuudelle luotaisiin yhtä kattavat yhteiset

säännöt, kuin tavaroiden osalta. Suurin osa myös tavarakaupan osuudesta tulee niihin liittyvien palveluiden osuudesta. (Yrittäjät 2018).

Tullin tekemien arvioiden mukaan Brexitin myötä suomalaiset yritykset joutuvat tekemään n. 230 000 uutta tuonti-ilmoitusta ja n. 36 000 vienti-ilmoitusta vuodessa. Näiden lisäksi kaupanteossa Suomesta Britanniaan noudatetaan muitakin tulli- ja muutosmahdollisuuksia, kuten passitusta, tullivarastointia, väliaikaisia varastointeja ja jalostusmenettelyjä. On sanomattakin selvää, että tästä syntyy lisäkustannuksia suomalaisille yrityksille. (Yrittäjät 2018).

4.5 Brexitin voittajat ja häviäjät

Äänestyksen alussa ulkomaiset pääomasijoittajat hyötyivät, koska Britannian markkinat nousivat todella korkealle, pääsyyinä punnan vajoaminen. Tämä tilanne toki kääntyi melko nopeasti, koska neuvottelut ja epävarmuus venyi pidemmälle kuin luultiin. Nyt monet sijoittajat ovat kääntäneet selkänsä UK:n markkinoille, ja Englannin pankki on joutunut kovaan paikkaan. Vielä moneen vuoteen ei tiedetä ketkä pääomasijoittajat ovat voittaneet ja ketkä hävinneet, koska UK:n markkinoiden tulevaisuus on poliittisten neuvotteluiden käsissä. (Hankin 2019).

Pankki ja finanssialat Britanniassa ovat ottaneet ehkä jopa suurimman iskun Brexitin myötä. Jo ennen Brexit-äänestyksiä pankit alkoivat varautua pahimpaan. Monet pankki-, ja finanssialan yritykset ovat alkaneet tekemään suunnitelmia lähteäkseen Britannian markkinoilta. Neuvottelut tulevaisuudesta on aikataulusta jäljessä ja monille finanssialan yrityksille ne voivat tulla liian myöhään. Lisäksi monien alan yritysten pääkonttorien siirto pois Britannian markkinoilta tulee maksamaan paljon. Lontoon titteli Euroopan finanssikeskiöstä tulee keskeytymään. (Hankin 2019).

Taistelu lentoreiteistä ja oikeuksista on myös aiheuttanut päänvaivaa lentoalan yrityksille. Epävarmuus neuvotteluiden kulusta ja mahdollisista lentokielloista on vaikuttanut alaan ja tulee vaikuttamaan todella paljon. Sir Richard Branson englantilainen liikemies sanoi ”Tuhannet työpaikat tulevat häviämään tämän takia.

Tuhannet työpaikat, joita olisi voitu luoda tulevat häviämään, iskun vaikutus tulee olemaan julma”. (Hankin 2019).

Vähittäiskauppa on hyötynyt Britanniassa. Punnan laskettua muihin valuuttoihin nähden, nousi ulkomaisten asiakkaiden kiinnostus. Isoin tuhlausaalto tuli Aasiasta asiakkaiden käyttäessä 69 % enemmän rahaa viime vuoteen verrattuna. Tämä todennäköisesti ei tule kuitenkaan jatkumaan ikuisesti, inflaation noustessa ja kulutkin nousevat. Tämän takia monien vähittäiskauppojen hinnat ovat jo nousseet. (Hankin 2019).

Myös miljoonat kansalaiset, jotka asuvat osittain UK:n sisällä ja osittain EU:n sisällä ovat Brexit ilmiön välitilassa. Nämä ihmiset elävät vailla tietoa heidän tulevaisuudestaan. Tuleeko heidän työnsä jatkumaan, vai joutuvatko he pahimmillaan karkotetuksi UK:sta? Mikään ei ole varmaa ja kaikki on politiikkojen käsissä, pystyvätkö he luomaan positiivisia sopimuksia Britannian kannalta. UK tulee vaihtamaan taloudellista identiteettiään, mutta onko se mitä ”brexiteerit” lupasivat jää nähtäväksi. (Hankin 2019).

Taloudelliset seuraukset EU:sta eroamiselle riippuvat politiikasta, jotka Britannia ottaa käytäntöön Brexitin jälkeen, mutta CEP analyysissä todetaan, että alhaisempi kauppa heikentyneen integraation vuoksi EU-maiden välillä maksaa todennäköisesti Britannialle enemmän, kuin mitä saadaan pienentämällä EU budjetin maksuja riippumatta siitä, minkä muodon Brexit ottaa. (Dhingra ym. 2017).

4.6 Tuleva suhde Suomen ja Iso-Britannian kaupankäynnille

Suomessa on n. 15 000 yritystä, jotka käyvät kauppaa Britannian kanssa. Brexit vaikuttaa kaikkiin näihin yrityksiin ja tulevaisuus on neuvotteluiden käsissä. Se minkälaisilla pelisäännöillä tulevaisuudessa kauppaa tehdään jää nähtäväksi. Todennäköistä on, että Britannia jää EU:n sisämarkkinoiden ja tullionin ulkopuolelle. Neuvotteluiden tulisi päättyä vuoden 2020 loppupuolella ja uudet sopimukset tulisi ottaa käytäntöön 1.1.2021. Suomalaiset yritykset ovat yhdessä muiden eurooppalaisten yritysten kanssa ja jakavat saman huolen.

On selvää, että Britannian ero EU:sta tulee vaikeuttamaan näiden yritysten mahdollisuuksia Britannian kanssa. Epävarmuus ja huoli tulevaisuudesta lisää hallinnollista taakkaa ja täten synnyttää yrityksille paljon lisäkuluja. EU:n sisämarkkinat ja niiden kehitys ottavat suuren takaiskun, joka jättää jälkensä vielä pitkäksi ajaksi.

Kaikkien näiden yritysten kannalta olisi tärkeää, että Britannia saisi neuvoteltua sopimukset lähes kaikkien alojen kanssa ja kaupankäynti olisi jatkossa myös sujuvaa, niin tavaroiden kuin palveluiden kannalta. Siirtymäaika on antanut yrityksille aikaa varautua pahimpaan ja samalla odottaa parasta. Tähän asti saavutetut valmistelut eivät ole olleet turhia. (Yrittäjät 2020).

5 EMPIIRINEN TUTKIMUS

Tässä luvussa käyn läpi tutkimusmenetelmän ja sen valinnan, aineiston ja analyysimenetelmän, sekä tutkimuksen toteutuksen. Osion tarkoitus on sitoa teoria ja empiria yhteen ja sen kautta luoda haastattelulomakkeeni kysymykset. ”Empiirinen tutkimus perustuu teoreettisen tutkimuksen perusteella kehitettyihin menetelmiin”. (Heikkilä 2008, 13).

5.1 Tutkimusmenetelmät

Tieteellisen tutkimuksen tarkoitus on ratkaista tutkimuksen ongelma ja pyrkiä selittämään ilmiö syvällisemmin tai tilastollisesti. Tutkimuksen suorittamista varten tarvitaan oikea kohderyhmä ja tutkimusmenetelmä. Yleensä tutkimusongelma ja tavoite ratkaisevat menetelmän. On selvää myös, että mikään menetelmä ei ole ainoa oikea tapa tietyn tutkimusongelman ratkaisuun. Vaihtoehtoja voi olla monia ja niiden välinen valinta on vaikea, mutta usein ratkaisu piilee lähestymistavassa ja näkökulmassa. Menetelmän lisäksi on hyvä miettiä tutkimuksen kohderyhmää. Minkälaista joukkoa tutkimus koskettaa ja mitä tietoa halutaan. ”Empiirisen tutkimuksen käsittelemättömiä tietoja sanotaan havaintoaineistoksi tai tutkimusaineistoksi”. (Heikkilä 2008, 13–16).

Opinnäyte on tieteellinen tutkimus, jossa tarvitaan tieteellisiä menetelmiä. On olennaista valita juuri oikea menetelmä ja perustella sen käyttö. Menetelmät voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään: kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen eli määrällinen ja laadullinen. Nämä voidaan yhdistää, jolloin tutkimuksesta tulee monimenetelmäinen. Laadullista tutkimusta pidetään toisinaan esitutkimuksena määrälliselle tutkimukselle. Ilman laadullista tutkimusta ei voisi olla määrällistä tutkimustakaan. (Kananen 2008, 18–26).

Kvalitatiivinen tutkimus on joustavampi kuin kvantitatiivinen. Kvalitatiivinen tutkimus on haastattelulomakkeen laadinnan jälkeen vasta n. 60 % valmis. Lomakkeen luonnin jälkeen ei voida enää peräännyä, vaan saadaan ne tiedot, joita lomakkeella lähdettiin metsästämaan. (Kananen 2008, 42). Laadullinen keskittyy tutkimuksen kohteeseen enemmän, kuten yritys tai asiakas ja auttaa ymmärtämään nii-

den päätösten syitä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa keskitytään yleensä pienempään ja valikoituun tapaus ryhmään, mutta ne pyritään käymään läpi mahdollisimman tarkasti. Voidaan esimerkiksi ymmärtää helpommin, miksi kuluttaja valitsee tietyn tuotteen muiden sijasta tai miksi hän suhtautuu mainontaan tietyllä tavalla. (Heikkilä 2008, 16).

Kvantitatiivinen tutkimus sen sijaan turvautuu tilastolliseen dataan ja sen tutkimiseen. Sen avulla tutkitaan lukumäärien ja prosenttien avulla tutkimuksen ongelmia. Aineiston keruu yleensä koostuu standardisoiduista tutkimuslomakkeista valmiine vastausvaihtoehtoineen. Tutkimuksen asioita kuvataan numeroiden ja suureiden avulla ja tuloksia tuodaan esille taulukoilla tai kuvioilla. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa usein myös havainnollistetaan eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkittavan ilmiön tapahtuneita muutoksia. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa yleensä pystytään kartoittamaan tilanne, mutta ei pystytä selvittämään syvällisemmin asioiden syitä. (Heikkilä 2008, 16).

Haastattelumuotoja on myös monenlaisia ja ne kategorisoidaan osallistujien määrän mukaan. Onko haastattelu yksilö vai ryhmähaastattelu. Lomakehaastattelussa käytetään lomaketta, joka luokitellaan enemmänkin kyselyksi. Tämä voidaan käydä kuitenkin kasvotusten, mutta soveltuu paremmin kvantitatiiviseen tutkimukseen. Teemahaastattelu taas sen sijaan käydään läpi kahden ihmisen välisesti ja se muodostuu tutkijan jo valmiiksi luoduista teemoista. Tämä soveltuu paremmin kvalitatiivisen tutkimuksen tekoon. Teemahaastattelussa saadaan syvällisempää tietoa ilmiöstä kysymyskohdittain. Haastattelut voidaan jakaa neljään luokkaan, jotka ovat:

- Strukturoidut haastattelut
- Puolistrukturoidut haastattelut
- Teemahaastattelut
- Avoimet haastattelut

(Kananen 2014, 70–74).

Tähän tutkimukseen olen valinnut kvalitatiivisen eli laadullisen menetelmän. Tutkimuksessani haen syvällisempää ymmärrystä Suomen ja Britannian väliseen kaupankäyntiin ennen ja jälkeen Brexitin. Pyrin selvittämään tutkimuksen ongelmat teemahaastatteluita hyväksikäyttäen ja saamaan tämänhetkisen näkökulman ilmiöön. Aineiston keruumenetelmänä aion hyödyntää teemahaastatteluja etäyhteyksiä hyödyntäen joko sähköpostitse, puhelimitse tai Skype/Teams-palveluiden välityksellä. Haastattelen eri yritysten asiantuntijoita, jotta saan tietoa siitä, kuinka Brexit on vaikuttanut kaupankäyntiin ja kuinka se tulee vaikuttamaan jatkossa, siirtymäkauden jälkeen.

5.2 Aineiston analyysimenetelmä teemoittelu

Teemoittelun tarkoitus on luokitella ja kvantifioida. Teemoittelussa nousee jo tutkimuksen alussa esiin tietty ”teema”, kuten tässä tutkimuksessa Brexit on noussut esiin jo johdannosta lähtien. Teemoittelu sopii myös hyvin yhteen teemahaastatteluiden kanssa. Teemoittelu toteutetaan käyttäen apuna koodausta ja kvantifiointia. Teemoittelussa jokaisen teeman alle kootaan haastatteluiden teemat ja niihin liittyvät kohdat tai tiivistelmät. Raportissa esitellään haastattelijoiden vastaukset sitaatein, kunkin teeman kohdalla. (Kananen 2008, 91).

5.3 Teoreettinen viitekehys

Teoreettinen viitekehys muodostuu niistä teorian osa-alueista, jotka ovat tärkeitä tutkimuksen suorittamisen kannalta. Viitekehyyksen tarkoitus on sitoa teoria ja empiirinen osa yhdeksi kokonaisuudeksi. Viitekehys auttaa myös aineiston keruumenetelmää ja tulosten tulkintaa. (Heikkilä 2014, 24).

Tutkimuksessani teoreettisen viitekehyyksen muodostaa kolme pääotsikkoa; Kansainvälinen kauppa Iso-Britannian näkökulmasta, Suomen ja Iso-Britannian välinen kauppa ennen Brexittiä ja Brexit ja sen välittömät vaikutukset Suomen ja Iso-Britannian kaupankäyntiin.

Tutkimukseni teoria antaa tukevan perusteen tutkimukseni suorittamiseen. Teorian avulla olen luonut haastattelulomakkeeni, joka tulee vastaamaan tutkimuskysymyksiini ja joiden avulla saan luotua johtopäätökset tutkimukselleni.

5.4 Haastattelut

Tämän opinnäytetyön suorittamiseen käytän asiantuntijahaastatteluita eri alojen ammattilaisten kanssa. Kaksi haastattelua suoritettiin sähköpostin välityksellä ja kolme näistä suoritettiin etäyhteyksillä videokuvan ja äänen välityksellä. Aikataulutus haastatteluiden kanssa osoittautui erittäin haasteelliseksi, koska Brexit ja vuoden 2019 alkanut koronapandemia lisäsi omia haasteita mahdollisille haastateltaville. Tämän takia myös kaksi haastattelua suoritettiin sähköpostin välityksellä. Lisähaasteena oli löytää sopiva henkilö, joka tuntisi Brexitin erittäin hyvin ja jolla olisi jo selkeitä havaintoja sen vaikutuksista heidän organisaationsa toimintaan.

Kaksi viidestä käytiin sähköpostihaastatteluna ja loput Teams-palvelua käyttäen. Sain kaikkiin lomakkeen kysymyksiin aina vastauksen ja Teams-haastatteluissa pääsin myös kommentoimaan ja esittämään lisäkysymyksiä. Jokainen haastattelu alkoi haastateltavan taustoja ja titteliä kuvaavalla kysymyksellä, jonka jälkeen keskustelu siirtyi varsinaiseen asiaan

Haastattelukysymykset ovat luotu aikajärjestyksessä teorian kanssa. Kysymyksiä haastattelulomakkeessani on yhteensä 10. Lomakkeen viisi ensimmäistä kysymystä tulee kappaleista kaksi ja kolme ja loput viisi tulevat kappaleesta neljä. Näiden avulla saan vastaukset omiin tutkimuskysymyksiini. Haastatteluiden jälkeen litte-roin vastaukset ja tulkitsen teemoihin liittyvien kysymysten perusteella, kuinka vastaajat kokevat ilmiön ja sen vaikutuksen. (LIITE 1).

Haastatteluiden välillä tiettyjen kysymysten kohdalla syntyi selkeitä teemoja. Lähes jokaisen haastattelun välillä haastateltavat olivat yksimielisesti samaa mieltä tiettyjen teemojen kohdalla. Parhaiten koin saavani tietoa tutkimusongelmiini etäyhteyksien välillä, mutta olin myös positiivisesti yllättynyt sähköpostihaastatteluiden kanssa. Haastattelut 1 ja 5 suoritettiin sähköpostihaastatteluna ja 2–4 suori-

tettiin etäyhteyksien välityksellä. Alhaalla olen vielä maininnut haastateltavien taustat ja työtehtävät heidän omissa organisaatioissaan. Haastattelut kestivät keskimäärin 45 minuuttia. Haastatteluiden jälkeen nämä vielä litteroitiin, jotta sain nauhoitukset tekstimuotoon. (LIITE 1).

Henkilö A oli puutavaraorganisaation myyjä, joka vastasi ulkomaanmyynnistä. Hänellä on erittäin pitkä ja vankka kokemus ulkomaanmyynnistä ja hän vastasi myös kaikesta Britanniaan menevästä tavarasta.

Henkilö B toimi logistiikkayrityksen ulkomaankaupan viennissä ja vastasi mm. Kaikesta Britanniaan liikkuvasta tavarasta. Hänellä myös oli todella paljon tietoa Brexitin vaikutuksista Suomen ja Britannian väliseen vientiin.

Henkilö C toimi vientihuollinnan esimiestehtävissä hänen tehtäviinsä kuului Suomesta lähtevien ulkomaankaupan lähetysten tullaukset ja muut asiakirjat.

Henkilö D vastasi Euroopan ja Lähi-idän kaupankäynnistä, hänen tittelinsä on Vice Presiden of Europe and Middle-East. Henkilö D on toiminut kansainvälisessä kaupankäynnissä todella pitkään ja tiesi paljon asioita Brexitistä ja sen vaikutuksista.

Henkilö E oli aluemyyntijohtaja ja vastasi myynnistä Iso-Britanniaan, sekä Lähi-Itään. Hänellä myös vankka tausta ulkomaan myynnistä Iso-Britanniaan. Hänellä on paljon tietoa Britannian kulttuurista myös siksi, koska hän on asunut Dubaissa 8 vuotta, jossa asuu myös todella suuri osa Britannialaisia.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tämä luku sisältää haastatteluiden tulokset. Kysymykset ovat samassa järjestyksessä, kun ne ovat haastattelulomakkeessakin. Olen jakanut teemat kolmeen osaan. Nämä tulevat haastattelulomakkeissa kronologisessa järjestyksessä helpottaakseen niiden lukemista.

Ensimmäinen teema, joka ilmeni haastatteluiden edetessä, oli kova vai pehmeä Brexit. Tämä teema kasvoi merkitykseltään yhä enemmän haastatteluiden myötä. Usko siihen, että Britannia hellittäisi otettaan kovasti uhkaillusta ”kovasta” Brexitistä huolestutti monia haastateltavia ja kävi ilmi monissa teksteissä teoriaa kirjoittaessa.

Jo opinnäytetyötä kirjoittaessa yhtenä suurena huomioitavana asiana ilmeni epävarmuus ja tieto siitä, miten Brexit tulee käytännössä vaikuttamaan yritysmaailmaan. Tämä on myös siis toinen teema, joka ilmeni haastatteluiden aikana. Epävarmuus haastateltavien vastauksista tulevaisuudesta ja nykyhetkestä huokui haastatteluita tehdessä. Kaksi haastateltavistani olivat mukana viennin ja tuonnin logistisissa tehtävissä ja he saivat tietoa suoraan esimerkiksi Royal Mail:n kautta, jonka kanssa tekivät yhteistyötä. Molemmat mainitsivat epävarmuuden olevan myös siellä suunnalla, eikä kukaan oikein tiennyt, mitä tulevan pitää.

Kolmas ja viimeinen teema, joka ilmeni, oli vanhanaikaisuus tarkoittaen sopimusten purkamista ja ajattelutapaa, että yksin on parempi. Seuraavissa kappaleissa käymme läpi teemat ja haastattelukysymykset.

6.1 Teema 1: Kova vai pehmeä Brexit

Kysymys 2: Miten luulet Brexitin vaikuttavan Iso-Britannian ja EU:n väliseen yhteistyöhön ja kaupankäyntiin.

Kaikki henkilöt toivat tässä kysymyksessä esiin sen, onko Brexit kova vai pehmeä. Myös näkökulma siitä, että Britannia tulee uusi Norja tai Sveitsi tuli maininta lähes jokaisessa haastattelussa. Britannia kuitenkin on tässä asiassa huomnommassa asemassa, koska Norjalla ja Sveitsillä molemmilla on jo todella pitkä

historia EU:n kanssa ja molemmilla valtioilla on todella hyvät kauppasopimukset valmiina. Britannia taas haluaa kirjoittaa kauppasopimukset uudestaan ja tämä tulee vaikuttamaan heihin todella paljon. Myös molempien maiden varallisuus on paljon parempi väestöön nähden, kuin Britannialla.

Henkilö D mainitsi punnan heikentymisen olevan Britannialle suotuisa asia. Jokainen vastaaja oli myös yksimielisesti samaa mieltä, että Brexit tulee vaikuttamaan enemmän Britanniaan kuin EU:n. On myös huomioitavaa, että Britannia nimenomaan haluaa luoda omat ehdot kaupankäynnille, joten tuskin myöskään EU taipuu neuvotteluissa. Boris Johnson tunnetaan samankaltaisista otteista, kuin esimerkiksi Donald Trump, joten kova Brexit on hyvin todennäköinen.

”Punnan heiketessä euroon nähden heidän vientinsä helpottuu, mutta tuonti taas vaikeutuu, koska kaikki on kalliimpaa”. (D)

”Kyllä me hetkellinen droppi tullaan näkemään viennissä ja tuonnissa, mutta eiköhän se siitä sitten elvy. Onhan tämä Britannialaisillekin yrityksille uutta”. (B)

Kysymys 3: Miten kuvailisit kovan Brexitin vaikutuksia yritysmaailmaan?

Suomessa noin 95 % kaikista yrityksistä on PK- yrityksiä. Näiden yritysten kannalta kova Brexit tulee olemaan hankalampi. Monilla suurilla yrityksillä on jo valmiudet kovaan Brexitiin, mutta pienemmillä yrityksillä ei ole välttämättä resursseja tarpeeksi. Sellaiset yritykset, jotka käyvät jo kauppaa EU:n ulkopuolella, tulevat pärjäämään paremmin. Heillä on jo kokemusta tullikäsittelyistä- ja käytännöistä, byrokratiasta, mahdollisista alkuperätodistuksista ja muista asiakirjoista.

Toki Britannian kanssa tämä tulee olemaan täysin eri asia. Pelkästään toimitusaikojen pidentyminen ja uusien asiakkaiden/kumppaneiden etsiminen tulee vaikuttamaan monille yrityksille kustannusten nousuna. Suomalaiset verkkokaupat esimerkkinä tulevat kärsimään aika paljon käydessään kauppaa Britanniaan. Pelkästään logistiset kustannukset voivat nousta niin suuriksi, että suomalaisia verkkokauppoja ei pidetä enää suotuisana vaihtoehtona Britanniaassa.

”Suomalaisen verkkokaupan logistinen kustannus saattaa nousta niin suureksi, että onko se enää suotuisa vaihtoehto Britannialaiselle kuluttajalle”. (B)

”Ketteryyttä tarvitaan yritysmaailmassa”. (C)

6.2 Teema 2: Epävarmuus

Kysymys 4: Millaisen vaikutuksen koet Brexitin aiheuttavan Suomen vientiin ja tuontiin?

Todennäköisesti vienti ja tuonti tulee pienemään ainakin hetkellisesti ja uusia mahdollisuuksia esimerkiksi Suomen näkökulmasta tullaan etsimään, joilla korvata Britannialaisia tuotteita. Toimitukset tulevat todennäköisesti kestävämmän kauden maiden välillä ja nykyään saa melkein mistä vaan Euroopan sisältä tilattua noin yhdessä-kahdessa päivässä tuotteet yritysten välillä. Iso-Britannian markkinat tulevat heikkenemään EU maiden silmissä joihin Suomikin kuuluu ja tuotteet Britanniassa kallistuvat, vaikuttaen taas suomalaisiin yrityksiin, jotka hyödyntävät näitä tuotteita omassa toiminnassaan.

”Tämä varmasti asettuu muutamassa vuodessa kaikissa maissa, Suomi mukaan lukien uudelle tasolle”. (A)

”No minä uskon, että se tulee pienemään. Niin kuin mainitsin, että vienti- ja tuonti mielessä Britannia on ollut Suomelle yksinnumeroisten seassa, niin uskon, että se tippumaan kaksinumeroisiin”. (D)

Kysymys 5: Onko Brexit vaikuttanut teidän organisaationne toimintaan, jos on miten?

Lähes jokainen haastateltava mainitsi, että Brexitin vaikutukset ovat jo näkyneet heidän toiminnassaan, paitsi henkilö E. Mutta kaikki olivat jo suunnitelleet varoimenpiteitä ja osallistuivat Brexit tiedotuksiin ja pyrkivät saamaan mahdollisimman paljon päivitettyä tietoa tilanteen edetessä. Brexit on kuitenkin vaikuttanut viidestä haastateltavasta yrityksestä neljään jo mm. rekrytoinneilla, tuotannon siirron harkitsemisella, kumppaneiden ja asiakkaiden uudelleen kartoittamisella,

kustannusten nousuna, siirtohinnoitteluna ja epävarmuutena siitä, miltä tulevaisuuden kaupankäynti Britanniaan tulee olemaan. Suomalaisten PK yritysten kannalta olisi todella tärkeä hyödyntää asiantuntijoita esim. konsulttiyrityksiä, jotka auttavat Brexitin kanssa. Kansainvälisessä kaupassa etenkin Britanniaan kyvykyys ja valmius muuttua Brexitin myötä on todella tärkeä suomalaisille PK-yrityksille.

”Toivon että suomalaiset PK-yritykset käyttäisivät asiantuntijoita Brexitin myötä. Suomessa on aika iso kulttuuri ero ruotsalaiseen businesskulttuuriin. Ruotsalaiset yritykset käyttävät paljon asiantuntijoita ja heillä on aina kansainvälinen strategia valmiina”. (B)

”Äänestyksen ratkettua Englannin punta menetti arvostaan 15 %, mikä vähensi saman verran UK:n ostajien ostovoimaan. Sen jälkeen epävarmuus käytännön maahantuontitoimista on johtanut lyhyempiin ostosykleihin”. (A)

Kysymys 6: Käykö edustamasi organisaatio paljon kauppaa Britannian kanssa?

Kaikkien haastateltavien yritysten kohdalla vaatimus oli että he käyvät jo kauppaa Britannian kanssa. Tällä kysymyksellä halusin kuitenkin kartoittaa, kuinka merkittävä markkina-alue Britannia heille on.

Jokainen haastateltava mainitsi Britannian olevan todella tärkeä kauppakumppani heille ja myös tuonti mielessä monille muille yrityksille. Suomelle Iso-Britannia kuuluu viennissä ja tuonnissa top 10 maihin, mutta Brexit tulee todennäköisesti vaikuttamaan tähän lukuun. Monet haastateltavista mainitsi myös, että Britannia on helpompi korvata, vaikka muihin EU maihin, mutta Britannian on taas vaikeampi korvata EU:ta.

”Kyllä Britannia on meille ihan kärkipään maita toimitusmäärällisesti”. (C)

”Viemme elementtirakentamiseen liittyviä koneita, kokonaisia tuotantolinjoja, softaa ja varaosia Britanniaan”. (E)

Kysymys 7: Onko organisaatiollanne tuotantoa Britanniassa, jos on, oletteko suunnitelleet varotoimenpiteitä, Brexitin vuoksi?

Kaikilla haastateltavilla ei ollut tuotantoa Britanniassa, mutta luokittelimme esimerkiksi yhteystyökumppanit tähän kategoriaan. Monet olivat valmistautuneet muuttamaan yhteystyökumppaneita/tuotantoaan pois Britanniasta, koska hinnat tulevat tuotteiden kohdalla mitä todennäköisimmin nousemaan, kun hintaan lisätään tullimaksut. Tänä päivänä muutenkin aika on jo rahaa ja tuotteiden kanssa, jos ne saadaan muualta nopeammin edullisemmin tai samaan hintaan, niin silloin ne yleensä tilataan sieltä.

Yksi haastateltava, jolla oli tuotantoa Britanniassa, mainitsi kuitenkin osaamisen merkityksen olevan todella tärkeä seikka tuotannon siirtoa harkittaessa. Hän sanoi, että ei itse pidä ajatuksesta, jossa tuotanto siirretään toiseen maahan, koska se osaaminen on siellä alkuperäisessä tehtaassa ja sitä on vaikeampi integroida uuteen tehtaaseen. He pyrkivät siis maksimoimaan tehtaansa tehokkuuden Englannissa, vaikka tuotteiden hinnat nousisivat kilpailijoihin verrattaessa.

”Itse en ole ollut ikinä meidän alallamme mikään fanaatikko, että lähdetään siirtämään tuotantoa jonnekin muualle, koska se tietotaito on ihmisillä. Yleensä ajatellaan, että siirretään koneet muualle ja laitetaan homma käyntiin, mutta valitettavasti se ei niin toimi”. (D)

”Tarjoamme lähtökohtaisesti palvelua, eli kuljetusratkaisuja, mutta jos meidän alallamme voi tuotannoksi laskea niin tietynlaiset lajittelukeskukset. Meillä on East Midlandissa muun muassa todella iso lajittelukeskus”. (C)

6.3 Teema 3: Vanhanaikaisuus

Kysymys 8: Voitko kuvailla miten näet tulevaisuuden kaupankäynnin teidän alallanne Britannian kanssa?

Kaikki haastateltavat olivat yksimielisesti sitä mieltä, että kaupankäynti tulee jatkumaan myös Britanniaan, mutta korvaavia jakelijoita, asiakkaita, yhteystyökumppaneita ja tuotteita, sekä palveluita on mietitty. Monet uskoivat siihen, että

heidän kaupankäyntinsä tuskin tulee kärsimään, vaikka Brittien kanssa se vaikeutuisi, koska tänä päivänä yrityksiä valmiutta mitataan myös sillä, että kuinka hyvin muutokseen osaa vastata ja suhtautua. Britannian ajatus siitä, että yksin on parempi, on vanhanaikaista ja ikään, kuin kuvaa heidän vieläkin olevan kolonialistista ja tai ainakin ajattelevan niin. Näin oikeastaan jokainen haastateltava tuntui ajattelevan ja sanovan.

Haastateltavien mielestä tulevaisuuden kaupankäynti on kuitenkin edelleen iso kysymysmerkki haastateltavien yritysten kanssa, sekä myös muiden suomalaisten yritysten kanssa. Monet tekevät vielä kauppaa niin kuin mitään ei olisi tapahtumassa/tapahtunut, mutta ovat myös varautuneet pahimpaan. Monilla yrityksillä saattaa olla esimerkiksi jakelijoita Britanniassa, jotka välittävät heidän valmistamia tuotteita/palveluita Britannian markkinoille. Britanniassa paikalliset kilpailijat tulevat olemaan kovia vastuksia suomalaisille yrityksille Brexitin jälkeen ja todennäköisesti tulevat voittamaan monia kauppia niiden markkinoilla, jolloin jakelijat ostavat paikallisesti enemmän. Pitää myös muistaa se, että Britannia on kuitenkin korvattavissa oleva markkina ja todennäköisesti yritykset ovat myös huomioineet tämän.

”Pitää muistaa, että Euroopassa on 51 maata ja jos Britannia siitä tippuu niin EU:hun jää monta maata jäljelle, joiden kanssa voi käydä kauppaa. Minulle kuuluu EU:n lisäksi Lähi-itä, jossa taitaa olla 17 maata. Eli meille jää kuitenkin 67–69 maata, missä me voidaan kasvattaa liikevaihtoa ja saada aikaan järkevää kaupankäyntiä” (D)

”Todennäköisesti kaupankäynti ja yhteistyö tulee jatkumaan, mutta pitää vaan huomioida sitten, että pelisäännöt kirjoitetaan uudestaan”. (B)

Kysymys 9: Minkä asioiden uskot muuttuvan Brexitin myötä yhteistyössä ja kaupankäynnissä maiden välillä?

Haastateltavat olivat kaikki yksimielisesti samaa mieltä, että tuonin- ja viennin tullit tulevat lisäämään byrokratiaa, kustannuksia ja pidentävät toimitusaikoja. Myös tietyt alat ovat enemmän epävarmoja, koska kauppasopimuksista ei ole vie-

lä mitään tietoa. Kaupankäynti ei kuitenkaan välttämättä muutu vaikeammaksi, koska kansainvälinen kaupankäynti toimii tänä päivänä hyvin, mutta ehkä kaupankäynti lievästi hankaloituu. Suomalaisten yritysten, jotka käyvät kansainvälistä kauppaa Britanniaan tulee jatkossa huomioida yllä mainitut seikat.

Kaupankäynti kyllä todennäköisesti jatkuu ja normalisoituu vuosien varrella. Huomioitavaa on sopimusten teko Britannian ja EU:n välillä. Kaikille aloille tuskin saadaan sopimusta heti Brexitin astuessa voimaan, kuten esimerkiksi eläin-, ja kasvialan tuotteiden osalta. Tämä vaikuttaa taas vientiin ja tuontiin siten, että näiden alojen kohdalla se miten kaupankäynti tulee jatkumaan, on hyvin epävarmaa vielä ja miten se tulee jatkumaan. Suomalaiset lihat voivat olla esimerkiksi suotuisampi vaihtoehto Britti lihalle Euroopassa, kun toiseen lyödään tullikäsittelyt ja maksut päälle.

Kysyin myös välikommenttina: ”Keiden uskot hyötyvän ja keiden taas ottavan suurimman iskun?”, johon moni vastasi, ettei heidän mielestään tässä tilanteessa ole ketään voittajia, vain ainoastaan häviäjiä, mutta jos jokin oli mainittava niin konsultit todennäköisesti hyötyvät ainakin hetkellisesti. EU-maiden väliset virastot, joiden kautta saadaan expantteja, sekä taas verorahoja maihin, esimerkkinä lääkevirasto Amsterdamiin tai Suomeen, lisääsi työpaikkoja sekä verotuloja.

Häviäjien puolella on oikeastaan vain Brittiläiset yritykset ja kansalaiset. Finanssiala pelkästään on lähes kokonaan siirtynyt manner-Eu:n puolelle, vaikka se oli ennen Lontooseen keskitetty, sekä tehtaita on alettu siirtää Euroopan puolelle, jotta vältetään lopputuotteen tullimaksuista ja muista käytännöistä. Myös yliopistot todennäköisesti häviävät Britannian puolella, koska EU eron myötä he menettävät kaikki Erasmus-ohjelmat ja opiskelu voidaan nähdä siellä hankalammaksi, kuin Euroopan sisällä, koska opiskelijat tarvitsevat briteissä asumiseen liittyvät asiakirjat kuten viisumin. Jos suomalaisista yrityksistä halutaan hakea häviäjiä, niin sellaiset, joilla on tuotantoa Britanniassa tai jotka ovat todella riippuvaisia Britannian markkinoista todennäköisesti kuuluvat tähän joukkoon.

”Kaupankäynti varmasti asettuu muutamassa vuodessa kaikissa maissa omalle tasolleen”. (A)

”On paljon kysymyksiä esimerkiksi siitä, että mitä erilaisia lupia tarvitaan, vaikka alkoholiin tai jopa syvällisemmin johonkin kasvi-, tai eläinperäisiin tuotteisiin, koska meillä ei ole mitään tietoa mistään kauppasopimuksesta. Käytännössä se on sama, kuin ruoantuonti EU:n ulkopuolelta”. (C)

Kysymys 10: Kerro vapaasti omia mielipiteitä Brexitistä.

Viimeinen kysymys jakoi paljon mielipiteitä, koska se oli aika laaja käsitteinen ja vapaasti vastattavissa. Lähes jokainen oli kuitenkin sitä mieltä, että ajattelutapa, ”yksin on parempi” on naivia ja vanhanaikaista. Kaksi logistiikkatehtävissä olevaa henkilöä mainitsi positiivisena asiana, että työt ja työpaikat Brexitin myötä ovat kasvaneet alalla ja lisää mahdollisuuksia menestyä esimerkiksi. Olemalla edelläkävijä huolinta-alalla Britanniaan.

Henkilö D mainitsi RCEP- sopimuksen, johon kuuluu 15 maata Aasia-Tyynimeri akselilta. Siellä mennään tavallaan eteenpäin ja luodaan sopimuksia, kun taas Britanniassa otetaan askelia taaksepäin ja puretaan sopimuksia. Tämä myös kuvaa taas tätä vanhanaikaisuutta ja ajattelutapaa, että he ovat edelleen kansakunta ja ajattelevat samalla tavalla, kuin Amerikka Trumpin politiikan aikana, eli Amerikka ensin. Brexitin vaikutukset ovat sekä taloudellisesti, että poliittisesti motivoituneet ja heijastavat molemmissa.

”Tällainen muutos vaikuttaa kaikkiin jotenkin, tasaantuen tuonnempana”. (A)

”Tämähän on ikään, kuin egojen taistelua ja vanhan kuninkaallisen Britannian pullistelua muulle maailmalle ja jotenkin tuntuu, että mopo, sekä fokus on karannut käsistä”. (B)

”En halua kuulostaa vahingoniloiselta, mutta Briteillä tulee olemaan vaikeampaa, kuin EU:lla. EU:n on käytännössä helpompi luopua yhdestä osasta ja tiivistää riivejä ja jatkaa Business as usual niin sanotusti”. (C)

”Minun mielestäni koko Brexit on hölmöyden huippu ja harva maa maailmassa pärjää yksin. Se on vaan karu fakta, kuinka tämä maailma toimii ja tietynlaiset kauppasopimukset, kuten RCEP- sopimus 15 maan välillä. Kertoo, että siellä puolella palloa mennään eteenpäin ja Britanniassa taaksepäin.” (D)

”Brexit on mielestäni osa eräänlaista kansallista aatetta, joka johtaa eristäytymiseen. Käytännössä siitä äänestivät enemmistä, jotka eivät ymmärtäneet Brexitin seurauksia”. (E)

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämä luku sisältää tutkimuksen johtopäätökset haastatteluiden tulosten perusteella ja lisäksi tutkimuksen hyödyt. Käymme myös läpi tutkimuksen luotettavuuden, pohdinnan, itsearvion, sekä jatkotutkimusmahdollisuuden. Johtopäätökset on luotu käyttäen suoritettuja haastatteluita, teoriaa sekä teoreettista viitekehystä hyödyntäen.

7.1 Johtopäätökset ja analysointi

Haastatteluiden tarkoitus oli selvittää vastaukset kolmeen tutkimuskysymykseeni. Ensimmäiset kaksi kysymystä ovat päätutkimuskysymykseni ja kolmas on johdatteleva kahteen ensimmäiseen, josta halusin myös saada lisätietoa.

- Miten Brexit vaikuttaa/tulee vaikuttamaan kansainvälisessä kaupassa Suomesta Iso-Britanniaan, suomalaisten yritysten kannalta?
- Miten Brexit tulee vaikuttamaan vientiin ja tuontiin, suomalaisten yritysten kannalta?
- Voivatko tietyt alat hyötyä Brexitistä Suomessa?

Asettamiini tutkimuskysymyksiin sain paljon dataa, jonka sain kirjattuna tutkimustulokset kappaleessa. Sain paljon hyviä vastauksia alan ammattilaisilta ja ymmärrystä siitä, kuinka Brexit on muuttanut jo yritysten toimintaa ja tulee muuttamaan sitä tulevaisuudessa. Tutkimuksen tavoite oli ymmärtää Brexit ilmiötä paremmin ja saada sitä kautta lisätietoa aiheesta henkilöiltä, joiden työtehtäviin ilmiö vaikuttaa. Lisäksi halusin pystyä hyödyntämään tehtyä tutkimusta mahdollisesti tulevaisuuden koulutuksissa.

Kauppakumppanina Britannia on Suomelle tärkeä markkina-alue. Suomessa on noin 15 000 yritystä, jotka käyvät kauppaa Britannian markkinoilla, tai tuovat tuotteita sieltä tänne. Kauppasopimuksen merkitys on siis todella suuri näille yrityksille. Epävarmuus asioista pelkästään on lisännyt kustannuksia monille yrityksille ja kaupankäynti, jota aiemmin on käyty, tulee muuttumaan. Se ei välttämättä silti muutu vaikeammaksi, mikäli Britannia saa luotua hyvät sopimukset EU:n

kanssa. Haastatteluita tehdessä Brexit-sopimuksia ei vielä ollut saatu tehtyä, joten haastateltavien vastaukset olivat osittain vain spekulointi. En siis saanut täydellistä vastausta ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni, mutta sain silti paljon hyvää tietoa, kuinka Brexit on esimerkiksi jo vaikuttanut suomalaisiin yrityksiin.

Monet yritykset ovat lähteneet etsimään uusia mahdollisia markkinoita, siirtäneet tuotantoaan pois Britanniasta, etsineet uusia tavara/komponentti toimittajia, sekä varautuneet pahimpaan. Kaupankäynti on myös hiipunut Brexit äänestysten myötä ja tulee todennäköisesti hiipumaan vielä vuosiksi. Suomalaisten yritysten kannalta kaupankäynti jatkossa Britanniaan tullaan todennäköisesti mieltämään harmaan alueena. Tarkoittaen sitä, että toiminta siellä tulee olemaan kolmannen maan kaltaista ja hyödykkeet, mitä sinne viedään tai sieltä tuodaan tulevat olemaan kalliimpaa, kuin ennen ja mahdollisesti mitä muiden maiden markkinat tarjoavat. Britannian markkinoiden kilpailukyky tulee heikkenemään EU maiden silmissä ja se onkin heikentynyt.

Vienti ja tuonti muuttuu kuitenkin paljon byrokraattisemmaksi, joka myös todennäköisesti muuttaa toimitusaikoja. Tullimaksuista emme vielä kuitenkaan tiedä mitään ja niiden suuruus tulee vasta myöhemmin selville. Vaikka tullimaksuja ei tulisi ollenkaan on vienti ja tuonti vaivalloisempaa ja hitaampaa kuin ennen. Britannian päässä voi myös olla paljon sisäisiä vaikeuksia toimituksissa ja muissa selvittelyissä. Näihin myös suomalaisten yritysten tulisi varautua ja mahdollisesti käyttää omia huolinta yrityksiä/kumppaneita. Pelkästään lento rahti saattaa olla niin ruuhkaista, että briteistä voi olla vaikea saada tuotteita samalla toimitusajalla kuin ennen ja tämä oikeastaan pätee jokaiseen kuljetusmuotoon. Rekkoja/laivoja ei voi määräänsä enempää seisottaa satamissa tai teiden kupeissa, joten uskon myös viennin ja tuonnin hiipuvan ja täten kaupankäynnin kärsivän maiden välillä business maailmassa.

Kolmas johdatteleva kysymykseni oli melko yksiselitteinen. Kukaan haastateltavista ei halunnut nähdä tilanteessa voittajia, vaan pelkästään häviäjiä. Ainoat esimerkit voittajista tuli mainittua konsultteina/asiantuntijoina, sekä tietynlaiset virastot, jotka mahdollisesti muuttavat Britanniasta pois muihin maihin. Asiantunti-

joidenkin ”voitto” olisi vain hetkellistä, koska kaupankäynti asettuu aloilleen aikanaan. Huolinta-alalla toki oli positiivista nähdä, että heille on auennut uusia työpaikkoja ja täten saaneet enemmän töitä. Brexit voi myös antaa kilpailuetua tietyille yrityksille, joilla on kokemusta kaupankäynnistä EU:n ulkopuolella. Ennen kaikkea Brexit mittaa yritysten kapasiteettia muuttua tilanteen mukaan ja etsiä uusia mahdollisuuksia Britanniasta tai muualta.

7.2 Brexit sopimus 1.1.2021

On luontevaa kommentoida opinnäytetyössäni sopimusta, jonka EU ja Britannia saivat aikaan. EU ja Britannia saivat kauppasopimuksen viimeisillä hetkillä ja kummatkin osapuolet ovat tyytyväisiä tähän. Jatkossa siis EU:n ja Britannian väliseen tavara kaupankäyntiin ei lisätä tullitariffeja. Suomalaisten yritysten kannalta tämä uusi sopimus on parempi vaihtoehto huonoista vaihtoehdoista. Brexit todennäköisesti silti tulee lisäämään kustannuksia suomalaisille yrityksille ja kaikki selvenee ajallaan. Aika näyttää kuinka EU:n sisämarkkinat ja kilpailukyky Britanniaan verrattuna muuttuu. Palvelu alalla ei kuitenkaan ole vielä saatu sopimusta, joka kattaa ison osan toimijoista Britannian markkinoilla.

Britannia menetti Brexitin myötä vaikutuksensa EU:n asioihin ja tuomioistuin käsitteilyihin. Myös vapaaliikkuvuus on nyt kolmannen maan kaltaista, joten passi täytyy olla mukana Britanniaan matkustavilla ihmisillä. Lisäksi Erasmus-opiskelijavaihto poistui Britannian kouluilta.

7.3 Teoria ja tulokset

Tutkimuksen kannalta teoreettisen viitekehyksen ja johtopäätöksien tulisi olla yhtenäisiä ja niiden tulisi tukea toisiaan. Mainitsemani tutkimuskysymykset ja teoreettinen viitekehys tukevat toisiaan ja sain vastauksia myös asettamiini kysymyksiin. Käymme tässä alla kytkökset läpi.

Ensimmäisen luvun tarkoitus oli antaa tietoa Britanniasta maana ja sen markkinoista, sekä luoda pohja tuleville luvuille. Seuraava luku käsittelee sitä, kuinka kaupankäyntiä on käyty ennen Brexitiä maiden välillä ja tarkoitus oli sitoa en-

simmäinen luku yhteen. Viimeinen luku käsittelee Brexitin välittömiä vaikutuksia maiden väliseen kaupankäyntiin. Kaikki luvut sitovat jo itseään yhteen ja luovat pohjan tutkimukseni teorialle.

Valitsin teemoittelun haastatteluiden tulosten analysointiin ja oli hieno huomata samoja teemoja, joita oli tullut jo teoriaa kirjoittaessa ja haastatteluiden edetessä. Tutkimukseni teoria ja saadut tulokset sitovat toisiaan ja luovat korrelaation. Teemat myös syntyivät sopivasti aikajärjestyksessä haastatteluiden edetessä ja täsmentävät kirjoitettua teoriaosuutta.

7.4 Tutkimuksen Luotettavuus

Jotta tutkimus olisi luotettava, sen täytyy perustua luotettaviin lähteisiin ja haastatteluihin. Tätä voidaan mitata käyttäen reliabiliteettia ja validiteettia. Tutkimuksen eettisyyttä täytyy myös tarkastella ja se on yksi luotettavuuden mittari.

Reliabiliteetti ja validiteetti jakaa mielipiteitä siitä sopivatko ne laadulliseen tutkimukseen. Toiset kannattavat perinteisempiä käsitteitä ja toiset ovat luoneet uusia sopivampia termejä. Loppujen lopuksi voidaan todeta, että laadullista tutkimusta ja sen pätevyyttä voidaan arvioida samalla tavalla, kuin määrällistä. (Saaranen-Kauppinen, Puusniekka, 2006a).

Validiteetti mittaa laadullisen tutkimuksen pätevyyttä, tutkimuksen perusteellisuutta ja myös, sitä ovatko tulokset ja saadut analyysit oikeita. Tutkimuksen teossa voi kuitenkin ilmetä ongelmia tutkijan ja tutkimuksen välillä. Esimerkiksi tutkittavan aiheen metodien ja niiden perusteltujen suhteiden väärinäkemyksen tai väärien kysymysten esittäminen voi johtaa virheisiin. (Saaranen-Kauppinen ym. 2006b).

Reliabiliteetin tarkoitus on mitata tutkimuksen toistettavuutta. Tällä voidaan viitata, johdonmukaisuuteen, täsmällisyyteen ja tarkkuuteen. Käsite yleensä yhdistetään helpommin määrälliseen, eli kvantitatiiviseen tutkimukseen. Reliabiliteetin mittaamiseen vaikuttaa myös todella paljon tutkija itse ja hänen tutkimuksensa välinen yhteys. (KAMK- University of Applied Sciences N.D)

Tutkimukseni haastatteluiden ja tutkimustulosten jälkeen voidaan todeta, että tutkimus on luotettava. Haastateltavat ovat alansa ammattilaisia ja heidät voidaan määritellä asiantuntijoiksi, joka myös lisää tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimukseni aihe on melko laaja ja tämän rajaaminen olisi helpottanut tutkimuksen validiteettia, myös teorian ja tulosten välinen silta on hieman suppea. En usko, että toistettavuutta voidaan enää saavuttaa, koska kauppasopimukset on jo tehty tätä kappaletta kirjoittaessa ja Brexit on astunut voimaan. Lisäksi jokainen tutkija on erilainen ja tutkimusten välillä on paljon eroja.

7.5 Pohdinta ja itsearviointi

Opinnäytetyö on ollut itselleni haastava, mutta myös mielenkiintoinen, koska valitsin aiheen, joka ei ainoastaan ole ajankohtainen vaan myös kiinnostaa itseäni. Olen oppinut paljon tutkimuksen tekemiseen liittyviä asioita ja seikkoja, mitä tulee huomioida ja uskon, että jos teen jatkossa uusia tutkimuksia, niin olen saanut hyvän perustan niiden toteuttamiseen.

Huomasin opinnäytetyötä kirjoittaessani, että olin valinnut melko laajan käsitteen ”kaupankäynti” -maiden välillä. Jos nyt tekisin uutta tutkimusta, niin todennäköisesti rajaisin aihetta paljon enemmän. Voisin tarkastella vaikka esimerkiksi jonkun tietyn alan vaikutuksia, kuten puu -ja metsätalouden tai jonkin muun. Haasteita myös itselleni tuotti aikataulutuksen ja töiden tekeminen tutkimuksen ohella. Jouduin aika paljon joustamaan molempiin suuntiin, mutta kuitenkin kunnioittaen opintojani sekä työtäni.

Olen tyytyväinen kuitenkin tekemääni työhön ja siihen, kuinka hyvin sain tuloksia haastatteluiden avulla. Haastateltavia ei ollut helppo löytää ja olen kiitollinen, että sain viisi asiantuntijaa jakamaan kokemuksiaan tutkimustani varten. Tutkimuksen luotettavuutta olisi kyllä helpottanut tutkimuksen aiheen rajaaminen, joka olisi taas luonut vankemman sillan teorian ja empirian välille. Uskon myös siihen, että useampi haastateltava olisi tuonut enemmän materiaalia ja tuloksia tutkimukselleni.

LÄHTEET

Designorate 2016. SWOT Analysis for the UK's Brexit Decision to Leave the EU.

Viitattu 5.8.2020

<https://www.designorate.com/swot-analysis-uks-brexit-decision-to-leave-the-eu/>

Eduskunta 2020. Euroopan unioni. Viitattu 18.6.2020

<https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/eu/Sivut/default.aspx>

Eduskunta 2017. Brexit-tietopaketti päivitetty. Viitattu 19.6.2020.

<https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Sivut/brexit-tietopakettia-paivitetty.aspx>

Euroopan unioni 2020a. Euroopan unionin historia. Viitattu 18.6.2020

https://europa.eu/european-union/about-eu/history_fi

Euroopan unioni 2020b. Tulli. Viitattu 28.7.2020

https://europa.eu/european-union/topics/customs_fi

Euroopan unioni 2019. Sisämarkkinat. Viitattu 28.7.2020

https://europa.eu/european-union/topics/single-market_fi

Euroopan unioni 2018. Yritykset ja teollisuus. Viitattu 28.7.2020

https://europa.eu/european-union/topics/enterprise_fi

Heikkilä, T. 2008, Tilastollinen tutkimus. Edita Publishing Oy.

Heikkilä, T. 2014, Tilastollinen tutkimus. Edita Publishing Oy.

Smith, J 2020. Informi. Dealing With Instability: The Great Brexit SWOT Analysis. Viitattu 5.8.2020

<https://informi.co.uk/blog/dealing-instability-great-brexit-swot-analysis>

Hankin, A 2019. Investopedia. Brexit: Winners and Losers. Viitattu 6.8.2020
<https://www.investopedia.com/news/brexit-winners-and-losers/#>

Johnson, R. 2004. British history 1870-1918: The birth of modern Britain. Dawsonera. Taunton: Studymates.

KAMK – University of Applied Sciences N.D. Luotettavuus. Viitattu 13.1.2021.
<https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Luotettavuus>

Kananen, J. 2008. KVALITATIIVISEN TUTKIMUKSEN TEORIA JA KÄYTÄNTEET. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Saaranen-Kauppinen. A. & Puusniekka, A. 2006a. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 8.1.2021.
<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus>

Saaranen-Kauppinen. A. & Puusniekka, A. 2006b. KvaliMOTV – Validiteetti. Viitattu 13.1.2020.
https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_1.html

Ministry for foreign affairs of Finland N.D. Brexit and Finland. Viitattu 30.7.2020
<https://um.fi/brexit-and-finland>

Office for National Statistics 2020. UK trade: May 2020. Viitattu 5.8.2020
<https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/balanceofpayments/bulletins/uktrade/may2020>

Dhingra, S., Ottaviano, G., Rappoport, V., Sampson, T. & Thomas, C 2017. Regional Science Association International. UK trade and FDI: A post-Brexit perspective. Viitattu 3.7.2020

<https://rsaiconnect-onlinelibrary-wiley-com.libproxy.tuni.fi/doi/full/10.1111/pirs.12345>

Santander 2020. British Foreign Trade In Figures. Viitattu 3.7.2020

<https://santandertrade.com/en/portal/analyse-markets/united-kingdom/foreign-trade-in-figures>

Suomi Ulkomailla 2018. Kahdenväliset suhteet. Viitattu 6.8.2020

<https://finlandabroad.fi/web/gbr/kahdenväliset-suhteet>

Amadeo, K 2020. The Balance. Brexit Consequences for the U.K., the EU, and the United States. Viitattu 5.8.2020

<https://www.thebalance.com/brexit-consequences-4062999>

Partington, R 2020. The Guardian. How has Brexit vote affected UK economy? January verdict. Viitattu 5.8.2020

<https://www.theguardian.com/business/2020/jan/30/how-has-brexit-vote-affected-uk-economy-january-verdict>

Trading Economics 2020a. Finlands exports to United Kingdom. Viitattu 30.7.2020

<https://tradingeconomics.com/finland/exports/united-kingdom>

Trading Economics 2020b. Finlands imports from United Kingdom. Viitattu 30.7.2020

<https://tradingeconomics.com/finland/imports/united-kingdom>

Tulli 2020a. Yritysiasiakkaat. Viitattu 30.7.2020

<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/brexit#>

Tulli 2020b. Vienti. Viitattu 30.7.2020

<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/vienti>

Tulli 2020c. Tuonti. Viitattu 30.7.2020

<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti>

Tulli 2019a. Suomen ja Iso-Britannian välinen kauppa. Viitattu 6.8.2020

https://kskauppakamari.fi/files/2019_tullin_tilasto_eun%20ja%20britannian%20v%C3%A4linen%20kauppa.pdf

Tulli 2019b. Yritysassiakkaat. Viitattu 7.7.2020

<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/brexit#>

Valtionneuvoston kanslia 2020 Tietoa brexitistä. Viitattu 19.6.2020

<https://vnk.fi/tietoa-brexitista>

Wallwork, N. 2019. Brexit for dummies. Hoboken : John Wiley & Sons, Inc.

Yle 2019. Britannian talous supistui ensi kertaa lähes seitsemään vuoteen. Viitattu 7.7.2020

<https://yle.fi/uutiset/3-10917078>

Harjumaa, M 2019. Yle. Näin Brexit voi vaikuttaa Suomeen ja suomalaisiin. Viitattu 28.8.2020

<https://yle.fi/uutiset/3-11024906>

Kokkonen, Y 2019. Yle. Historiallinen romahdus: Britannian talous kutistui neljänneksen viime vuodesta. Viitattu 7.7.2020

<https://yle.fi/uutiset/3-11399218>

Koskenranta, R 2016. Yrittäjät. Brexit horjuttaisi myös Suomea – Jopa taantuma mahdollinen. Viitattu 7.9.2020

<https://www.yrittajat.fi/uutiset/538104-brexite-horjuttaisi-myos-suomea-jopa-taantuma-mahdollinen#3f698539>

Yrittäjät 2020 Brexit-tietoa yrittäjille. Viitattu 6.8.2020

<https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/kansainvalistyminen/brexit-605543>

Yrittäjät 2018, Tilannekatsaus Brexitin vaikutuksista Suomalaisiin yrityksiin. Viitattu 28.8.2020

<https://www.yrittajat.fi/statement/593550-tilannekatsaus-brexitin-vaikutuksista-suomalaisiin-yrityksiin>

Liite 1

Haastattelulomake

1. Kerro statuksesi organisaatiossa, jossa olet töissä ja kuvaile näkykö Brexitin vaikutukset omissa työtehtävissäsi?
2. Miten luulet Brexitin vaikuttavan Ison-Britannian ja EU:n väliseen yhteistyöhön ja kaupankäyntiin?
3. Miten kuvailisit (mahdollisen) kovan brexitin vaikutuksia yritysmaailmaan?
4. Millaisen vaikutuksen koet Brexitin aiheuttavan Suomen vientiin/tuontiin?
5. Onko Brexit vaikuttanut teidän organisaationne toimintaan, jos on miten?
6. Käykö edustamasi organisaatio paljon kauppaa/yhteistyötä Britannian kanssa? (kuva ja kerro)
7. Onko teidän organisaatiollanne tuotantoa Britanniassa? Jos on oletteko suunnitelleet varo toimenpiteitä, Brexitin vuoksi?
8. Voitko kuvailla miten näet tulevaisuuden kaupankäynnin teidän alallanne Britannian kanssa?
9. Minkä asioiden uskot muuttuvan Brexitin myötä yhteistyössä Suomen ja Britannian välillä?
10. Kerro vapaasti mielipiteitäsi ja ajatuksiasi Brexitistä.